

Sygn. akt I C 579/17

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2018 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny:

S. S.

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2018 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) G.

przeciwko **D. K., P. G., M. G., J. G. (1)**

o zapłatę

w przedmiocie wniosku pozwanego P. G. o zwolnienie od kosztów sądowych

postanawia:

oddalić wniosek pozwanego P. G. o zwolnienie od kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Wywodząc apelację od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 15 września 2017 r. pozwany P. G. o zwolnienie go od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. W złożonym do akt sprawy oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym wskazał, że prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z matką D. K. (urodzoną (...)), M. G. (urodzoną (...)), J. G. (1) (urodzoną (...)), nie posiada żadnych nieruchomości, wartościowych rzeczy ruchomych ani zasobów pieniężnych. Pozwany oświadczył, że otrzymuje alimenty w kwocie 500,00 zł, jego matka D. K. uzyskuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.355,69 zł i zasiłek rodzinny w kwocie 65,25 zł, zaś M. G. i J. G. (1) otrzymują alimenty w wysokości 500,00 zł i zasiłek wychowawczy w kwocie 500,00 zł. Wyjaśnił, że pozostaje na utrzymaniu matki D. K..

W ocenie Referendarza Sądowego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych nie zasługują na uwzględnienie.

Postępowanie cywilne co do zasady jest postępowaniem odpłatnym, a instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi natomiast wyjątek od generalnej zasady odpłatności postępowania sądowego. Zgodnie z brzmieniem art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 398 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Osoba wnioskująca o zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych winna jednakże w pierwszej kolejności wykorzystać w sprawie własne możliwości majątkowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie zaprezentowano bowiem pogląd, iż dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi dla utrzymania (tak m.in. postanowienie z dnia 24 lipca 1980 r. sygn. I CZ 99/1980). Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia

koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa.

Rozstrzygnięcie o zasadności zwolnienia strony od kosztów sądowych możliwe jest jedynie wówczas, gdy złożone przy wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oświadczenie obejmuje dokładne dane o stanie rodzinnym, majątku i dochodach osób wnioskujących o udzielenie takiego zwolnienia. Tylko bowiem dysponując takimi danymi Sąd może dokonać oceny sytuacji majątkowej strony i jej rodziny, jak również porównać tę sytuację z wysokością kwoty, którą strona winna uiścić.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy, Referendarz Sądowy doszedł do przekonania, iż wniosek pozwanego P. G. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż wnioskodawca prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z matką i siostrami. W takiej sytuacji orzekający badając sytuację majątkową i finansową zobowiązanego ma obowiązek zbadania sytuacji również tych osób, które prowadzą wspólnie ze stroną gospodarstwo domowe. Ze złożonego do akt sprawy przez pozwanego P. G. oraz jego matkę D. K. (działającą również jako przedstawiciel ustawowy pozwanych M. G. i J. G. (2)) oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym wynika, pozwany P. G. oraz prowadzące z nim gospodarstwo domowe matka i siostry osiągają regularne miesięczne dochody w łącznej wysokości 3.885,69 zł., natomiast przedstawione stałe miesięczne wydatki gospodarstwa domowego wynoszą około 1.865,33 zł. Tym samym, po odliczeniu stałych miesięcznych wydatków gospodarstwa domowego wymienionych w oświadczeniu majątkowym pozostaje do dyspozycji pozwanego oraz pozostałych osób pozostających z nim w gospodarstwie domowym jeszcze kwota około 2.020,36 zł. Zatem uznać należy, iż koszt takiego sporu obciąża pozwanego podobnie, jak inne koszty i nie ma żadnych podstaw ażeby uznawać, że owe koszty związane z codziennym utrzymaniem – jeżeli strona je ponosi – miały pierwszeństwo przed kosztami należnymi Skarbowi Państwa. Godzi się również zauważyć, iż sposób rozdysponowania posiadanych jest wewnętrzną sprawą pozwanego i jego matki D. K.. Nie ma bowiem żadnych podstaw, by Skarb Państwa kredytował prowadzenie przez pozwanego procesu i to w sytuacji, gdy wraz z pozostałymi osobami prowadzącymi z nim gospodarstwo domowe uzyskują stały dochód, co zostało wskazane we wniosku.

Konkludując stwierdzić wypada, iż podkreślane w piśmiennictwie stanowisko, stosownie do którego na pokrycie wydatków związanych z procesem strona powinna znaleźć pokrycie w swoich dochodach poprzez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania (Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w postępowaniu cywilnym, 2008 r., pod red. J. Ignaczewskiego i J. Daczyńskiego) znajduje swoje odzwierciedlenie także w niniejszym stanie faktycznym. W ocenie Referendarza Sądowego pozwane nie wykazały bowiem, by w istocie nie mogły ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, a sprowadzających się na obecnym etapie postępowania wyłącznie do opłaty od apelacji w kwocie 200,00 zł.

Z powyższych względów na mocy art. 101 ust. 1, art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a contrario w związku z art. 118 cytowanej ustawy w związku z art. 362¹ k.p.c., należało orzec jak w sentencji postanowienia.

Na oryginale właściwe podpisy